

MÅNEDSBREV

SKJEBERG ROTARYKLUBB

VINTERKRIGEN I FINLAND, ET DYSTERT 80-ÅRS MINNE

Ja, i år er det faktisk 80 år siden Sovjetunionens angrep på Finland. 200 tusen sovjetiske soldater angrep Det Karelske Neset, samtidig som de gjorde et forsøk på å dele Finland i to ved å angripe midt Finland og til alt overmål helt i nord. Mot denne formidable styrken, som var godt utstyrt med panservogner og artilleri, sto en finsk hær på til sammen 120 tusen. Det var som Gulliver i lilleputtland.

Finske diplomater reiste desperate omkring for å forsøke å skaffe egnede våpen, dessverre med vekslende hell. De Allierte ble tidlig enige om å utruste og sende en ekspedisjonsstyrke, men ble faktisk nektet å reise gjennom både Norge og Sverige. Den skammen må vi bare leve med. Nå ble det da heller aldri aktuelt, for mens finnene sloss for sin eksistens, var det byråkrati, diskusjoner og møter som preget Storbritannia og Frankrike.

Men det viste seg ganske raskt at å invadere Finland ikke var så enkelt. Personlig mot, oppfinnsomhet og den berømte «sisu» gjorde dype innhogg i de sovjetiske styrkene. I midt- Finland, ved Suomussalmi og langs Raate-veien, ble til sammen to sovjetiske divisjoner med bortimot 40 tusen mann utradert. Det var en hard vinter med temperaturer ned mot 30 grader, finnene delte opp de sovjetiske kolonnene med sin berømmelige Motti-taktikk, nektet soldatene varm mat ved å beskytte feltkjøkkenene med bombekastere, og spesialavdelinger med lydløse skipatrujler og Suomi maskinpistoler gjorde kort prosess med fienden.

Til tross for alle oppofringene og den heltemodige innsatsen kunne selvsagt ikke lille Finland holde ut så lenge. Sendrektighet fra stormaktene og sviktet av sine skandinaviske naboer (unntatt en del frivillige fra Sverige og Norge) måtte landet til slutt gå med på en våpenhvile den 12.mars 1940. De måtte avstå store områder i Karelen, hvor befolkningen delvis flyktet, delvis ble tvangsflyttet, og i tillegg mistet de Det Karelske Neset med byen Viipuri (Vyborg). Sovjet var fornøyd så langt, de hadde sikret seg en passende sone rundt Leningrad.

Den 105 dager lange konflikten var over. Cirka 23 tusen finner mistet livet, cirka 150 tusen sovjetere.

I 1941 kom så det som finnene kaller fortsettelseskrigen, men det er en annen historie.

Einar A. Hals Gundersen

Nr. 7 Årgang 43 Januar 2019

Klubbinformasjon:

Charterdato: 22. mai 1975
Møtested: Skjeberg Rådhus (Kantina)
Møtetid: Onsdag kl. 19.00

Styret:

President: Einar Gundersen
Innk. President: Per Inge Magnusen
Sekretær: Ole Kr. Laengen
Kasserer: Rune Larsen
Past President: Morten Pehrson
Styremedlem: Jørgen Winsvold

Månedsbrevkomité:

Per Brevik – Per Halvorsen – Arne Nielsen -
Morten Pehrson – Søren Pyntlund – Per Chr.
Solberg

Stoff til månedsbrevet:

Per Brevik
Løkenveien 17
1743 Klavestadhaugen
913 67 848
[e-post: perbrevik46@gmail.com](mailto:perbrevik46@gmail.com)
www.skjeberg.rotary.no

Møteprogram:

Feb..	
06.2	Prosjekt kjempelager - Borregaard v/ Ø. Brodal
13.2	Norilla v/ Tufan Yurt
20.2	Ikke fastsatt
01.3	Ost- og vinaften

Referat fra klubbmøte 9. januar 2019

Møtested: Quality Hotel med Tune RK
Program: Viken v /Harald Horne
Tilstede: 58.3 %
Fødselsdager: Per Frode Rismark 31/12
Referent: Morten Pehrson

Presidenten i Tune RK åpnet møtet og ønsket alle gjester og kveldens foredragsholder, Harald Horne, velkommen. Harald Horne er født og oppvokst i Sarpsborg på Kalnes jordbruksskole, nå bosatt på Hvaler. Han er hovedprosjektleder i etableringen av nye Viken fylkeskommune med erfaring som fylkesrådmann både i Østfold og i Akershus.

Målet med regionreformen er å styrke lokaldemokratiet. Oppgaver, ansvar og midler skal flyttes fra staten og over til de nye fylkeskommunene. Ved å lage større enheter ønsker Stortinget å styrke tyngden og kompetansen i fylkeskommunene. Fylkeskommunene er best egnet til

å legge til rette for positiv samfunnsutvikling ut fra regionale fortrinn, forutsetninger og prioriteringer. Et annet viktig mål med regionreformen har vært å legge til rette for stordriftsfordeler og samordning av oppgaver og sektorer. Viken blir en av 11 nye fylkeskommuner i Norge etter 1/1-2020 og blir desidert størst i antall innbyggere med ca. 1.2 millioner. Antall kommuner i Viken skal reduseres fra 61 til 49. Viken blir det 6. største fylket i areal i landet.

Horne presenterte videre hvilke oppgaver de nye fylkeskommunene får ansvaret for, blant annet videregående skoler og mange mil med fylkesveier. Kollektivtrafikken skal effektiviseres og flere hundre ansatte i Statens Vegvesen skal overføres til fylkeskommunen. Stortinget har allerede bestemt overføring av noen oppgaver innen flyplasser, friluftsliv, fiskeri/havbruk, landbruk og kulturminner. Flere oppgaver er under utredning. Regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg som skal foreslå oppgaver for fylkeskommunene innen næringsutvikling, integrering, forskning, samferdsel, klima og miljø, kultur og utdanning. Basert på ekspertutvalgets rapport vil regjeringen legge frem en stortingsmelding (vinter 2018/2019) med forslag til de nye oppgaver.

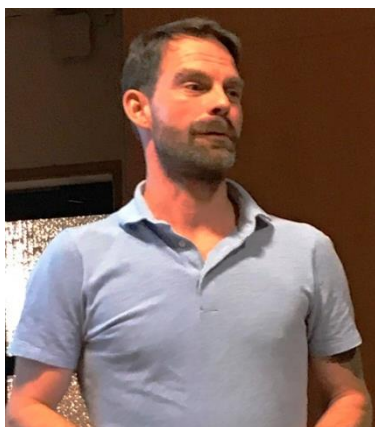
Fellesnemda (9 fra Buskerud, 9 fra Østfold, 16 fra Akershus) sitter i førersetet under etablering av Viken. Prosjektet er organisert i mange hovedgrupper og undergrupper i et komplekst system, og regionreformen er en av de mest omfattende reformer som har blitt gjennomført. Det blir noen utfordringer når 3 fylker skal enes om koordinering av personal, økonomi, IKT og eiendom. Viken får hovedkontor i Lysaker/Sandvika, mens ¼ av sentraladministrasjonen plasseres i Nedre Glomma (fylkeshuset i Sarpsborg). Fylkestinget i Viken får 87 medlemmer.

Noen av Vikens særegenheter: Viktig knutepunkt for norsk infrastruktur (jernbane, vei, fly, sjø), mangfoldig og innovativt næringsliv (eks. Borregaard, Kongsberg), et godt sted å leve, sterke kompetanse-/fagmiljøer, betydelig jordbruksfylke, en historisk region, stolte kulturminner, sterke fagmiljøer innen klima/miljø og stolte idrettstradisjoner.

Skjeberg RK hadde møtt mannsterke opp på fellesmøtet med Tune RK og det manglet ikke på spørsmål og kommentarer til et engasjerende foredrag. De som ønsker mer detaljert informasjon ble anbefalt å gå inn på prosjektets hjemmeside: **Viken2020.no**

Referat fra klubbmøte 16. januar 2019

Møtested:	Skjeberg Rådhus
Program:	Christian Radich V/ Kaptein Fridtjof Jungeling
Fødselsdag:	Per Frode Rismark
Møtt i andre klubber:	Ingen
Tilstede:	75,0 %
Referent:	Søren Pyntlund

Kai introduserte Fridtjof Jungeling som er en god venn av familien og har bl.a. båtplass samme sted som datteren Camilla.

Fridtjof Jungeling har vært Kaptein på Christian Radich siden 2016. Bor på Jeløy med familien, kona og 2 barn. Han er 46 år. Bakgrunn fra Sjøforsvaret Sivil Skipsfart. Begynte som frivilling på Christian Radich i 1998.

Christian Radich ble bygd av Framnes Mekaniske Verksted i Sandefjord og i 1937 var fullriggeren på vannet. I 1939 ble skuta overtatt av marinen. Under krigen overtok tyskerne skuta. På slutten av krigen ble skuta tauet til Flensburg i Tyskland hvor den senere ble bombet, sank og lå under vann i 3 år. Da krigen var over, ble den heist opp igjen og slept til Kiel og videre til Norge og sto ferdig restaurert i 1947.

Christian Radich har vært skoleskip siden 1937 for gutter. I 1983, kom også jenter med. Skuta har seilt med elever frem til 1998. Fra 2005 gjenopptok Christian Radich sin skoleskipsstatus, frem til 2015 var hun blant annet arena for utdanning av nye befalelever for Sjøforsvaret. På skuta har det blitt utdannet ca 20.000 norske ungdommer i grunnleggende sjømannskap.

Stiftelsen Christian Radich

- Administrasjon og hjemhavn Oslo
- 4 ansatte på land og mellom 26-30 ansatte på skipet.
- Fordelt på 2 skift. I snitt er det mellom 4-6 uker per skift.
- Årsbudsjett ca 30 mio kr. CR får støtte fra staten og kommune med ca 10 mio kr og i tillegg subsidierte tjenester.
- Nysatsing på Windjammer som følge av bortfall av skoleskipsstatus

Christian Radich er en ekte fullrigger

- 3 master –
- 27 seil –
- 1360 kvadrat seilareal
- Skuta har en total vekt (Deplasement) på 1050t,
- Lengde 73 m, Dybde 4 m
- Seiler effektiv ved 50-150 grader på vinden
- Teoretisk skrogefart 13,5 knop. 10-11 knop er normalen,
- All seilhåndtering er manuell
- Skipet tåler mye også orkan hvis det er godt forberedt.

Program 2019:

- Vedlikehold i januar på Las Palmas,
- Åpne tokter,
- 3 tokter tur/retur Harlingen maritime skole, derfra til Stavanger-Tromsø. Ski & seil
- Mai/juni i Oslo, Fjordturer og korte seilturer,
- Juli: Regattaer: Ålborg – Fredrikstad og Bergen – Århus,
- September: Windjammer

Windjammer

Fridtjof fortalte innlevende om prosjekt: «Windjammer». Som er et prosjekt for ungdom mellom 16 år – 25 år, som står utenfor utdanning, opplæring eller skole. Samlinger før og etter tokt i regi av Fundatum og Lent som står for samtaler og pedagogisk plattform. Windjammer er fortsatt i oppstartsfasen men håper på dette blir en permanent ordning i samarbeide med det offentlige. Windjammer har som ambisjon å sikre full finansiering for alle deltakere men per i dag er dette ikke på plass. Dette virker som veldig bra initiativ og bør bli finansiert via det offentlige.

Underveis i foredraget viste Fridtjof mange fine YouTube videosnutter om Christian Radich og Windjammer. Et spennende og interessant foredrag hvor Fridtjof helt sikkert kunne ha fortsatt hele kvelden med å fortelle om Christian Radich.

Referat fra klubbmøte 23. januar 2019

Møtested: Skjeberg Rådhus
Program: 3. min med quiz
Tilstede: 80.6 %
Fødselsdager: Tor Lystad 20/1
Referent: Per Halvorsen

Første punkt på dagens program var 3 minutter av Jørgen. 3 minutter ble endret til forslag om å skaffe eget lokale til våre møter. Jørgen informerte om at Sarpsborg kommune var interessert å selge et lokale, Vestvold, på Ise for kr 1,- Det ble en diskusjon for og imot dette. Konklusjonen ble at neste møte ble lagt til dette lokalet. For de som er usikker på veien ble man enig om å møtes på Skjeberg Rådhus kl 18.45 og samkjøre.

Kjell som kjentmann

Kjell Lunde informerte om et skjema for å melde seg som frivillig til høstens store eventement i Østfold. VM i orientering som skal foregå 12-17 august, uka før skolestart. Frivillige kan ha mange ulike oppgaver. Skjemaset finnes også på

arrangementets webside www.woc2019.no

Så var det Quiz ledet av vår Quiz general Hans Erik. Konkurransen var som vanlig intens. Etter 3 runder er det lag B som leder (i parentes kan nevnes at referenten stiller i lag B)

Referat fra klubbmøte 30. januar 2019.

Møtested: Vestvold, Ise
Program: Vurdere kjøp av Vestvold
Møtt i andre klubber: Ingen
Gjester: Ingen
Tilstede: 63,9 %
Fødselsdager: Ragnar Faale
Referent: Per Christian Solberg.

Jørgen hadde opplysninger om at Vestvold forsamlingshus på Ise var til salg for kr 1.00. Sarpsborg kommune er selgeren. Huset har en lang tradisjon i Varteig og brukes i dag bla av vev-gruppa i Varteig. Det er også brukt til utleie.

Det umiddelbare inntrykket av huset er at det er godt vedlikeholdt. Flere syntes vel om huset og mente det ville være godt egnet for vårt bruk. Andre mente at beliggenheten er litt lite sentral. Det ble også samtalt om ulike modeller for eierskap, om vi evt. skal eie det alene eller gå sammen med andre lag og foreninger i en stiftelse.

Før vi kan gå videre er det nødvendig med avklaringer i forhold til Sarpsborg kommune. Hva vil de fremtidige betingelsene være mht eiendomsskatt, kommunale avgifter, klausuler osv. Jørgen fikk i oppdrag å kontakte kommunen for å avklare dette. Saken diskuteres videre på peismøtene den 13. mars. Før dette må gruppene ha fått tilsendt referat fra Jørgens møte med kommunen.

Møte 11/1-89:

Presidenten ledet møtet.

Møtt i andre klubber: Roger i Gamlebyen.

Ingen gjester.

Tema Pratemøte.

Jens Henrik Westberg orienterte om effektivitetsnormene i landbruket.

Han kom inn på hvordan effektiviteten er beregnet i modellbrukene for jordbruket.

Kravene er forskjellige ut fra hvor i landet du driver, og ut fra bruksstørrelse og struktur.

Et kornbruk på Østlandet skal være på 400 da, for å være et årsverk. Akkorden er da beregnet med en bestemt maskinpark og bygningsmasse. Ut fra investeringene på denne modellen er kornprisen fastsatt, etter forhandlinger med staten.

Når det gjelder melkeproduksjon er f.eks. 8 melkekuer på

Vestlandet økonomisk likestilt med 18 kuer på Østlandet.

Når det gjelder kraftforbaserte produksjoner, som gris, høner mm er kravene til antall dyr lik. Men her er prisen til produsent forskjellig.

Det viser at mye av jordbruksavtalens midler er distriktsstøtte.

Innlegget fra Jens Henrik avstedkom en del spørsmål og synspunkter på jordbrukspolitikken.

J.B.G.

Innlegg i månedsbrevet januar 1989

KVINNER I ROTARY?

I månedsbrev nr. 4 ba vi om at spørsmålet om kvinners adgang til å bli medlemmer av Rotary skulle bli diskutert på et klubbmøte og at det ble avholdt avstemming.

Det er tydelig at dette er noe som interesserer, for hele 32 klubber har sendt inn svar og de oppgitte tall viser at ca. 70% av medlemmene i disse klubbene var tilstede og stemte.

Avstemmingen ga følgende resultat:

4 klubber har majoritet for kvinnelig medlemskap.

1 klubb har like mange ja og nei.

27 klubber har overvekt for nei.

143 rotarianere stemte ja

12 rotarianere stemte blankt.

696 rotarianere stemte nei.

Det gir ca. 82 % nei.

Nå er det ikke opp til oss i D226 alene å bestemme dette, men for den som skal representere distriktet i Singapore er det selvsagt av betydning å ha litt peiling på hva "grasrota" mener.

Lignende avstemninger har vært avholdt i de fleste distrikter - i alle fall i Norden. Den store avstemningen vil foregå en av dagene 23-26 januar.

Det skal bli spennende og interessant å se hva som skjer.

FRAMMØTEPROSENTER DISTRIKT 226(46 KLUBBER):

Sistesia Statistikken

100 % fremmøte januar

Per Brevik	Lasse Lundgaard	Thor Otto Trapness
Ole Kr. Laengen	Arne Nielsen	Jørgen Winsvold
Rune Larsen	Per Sundby	

9/1	16/1	23/1	30/1	Snitt
58,3	75,0	80,6	63,9	69,5

Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
66,6	70,5	73,0	79,5	68,1	69,5					

En liten påminnelse at det er flere som bruker de samme lokalene som oss. Seniornett har hver tirsdag i ni år hjulpet mange med sine datakunnskaper. Vi gratulerer!

I går ble Sarpsborg kommune sin Frivilligpris tildelt Seniornett Sarpsborg Øst og Sarpsborg Øst Frivilligsentral 🙌 Gratulerer så mye 💙🌸

Juryens begrunnelse:

Årets frivillighetspris går til noen som setter frivilligheten høyt og som gjennom sitt ukentlige arbeid er med på å gjøre hverdagen til folk lettere.

Det er en klar sammenheng mellom ensomhet og helse, og ensomhet er på vei til å bli et stort samfunnsproblem, særlig hos mange eldre.

I Sarpsborg bor det over 13.000 seniorer, og av disse har 18 % aldri brukt internett, mens 40 % har brukt internett kun én gang de siste tre månedene.

Juryen mener at det å få de eldre med seg inn i den digitale verdenen, bidrar til at de kan bo lenger hjemme, ha mer kontakt med andre, i større grad følge med på og delta i samfunnet, og at alt dette kan være med på å motvirke ensomhet. Er man på nett, er man også med! Årlig jobber cirka 15 frivillige 1500 timer til sammen for å få eldre på nett, noe juryen mener er både folkehelsefremmende, fremtidsrettet og veldig viktig.

Årets Frivillighetspris går derfor til mennesker som gjennom ni år som frivillige har jobbet ukentlig med og tilbudt dataopplæring og skapt sosiale møteplasser for byens seniorer.

